

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ח חשוון תש"פ | דף היומי בבלי: גדה לד.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ד'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק י"ג 'וגם בעולם' עד סוף פרק י"ג.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פרק י עד סוף הפרק (סוף השער)

"אנחנו לא לוקחים כסף ממלאכים" - מאורע של קידוש ה' במסעדה נתנייתית | מה ההבדל בין 'גוט שאבע'ס' ל'שבת שלום'? | 1769

על דא ועל הא

**כשסיימתי את מלאכתי, נפל מבטי על התא שבמכסה
המזוודה. אולי נשאר שם מסמך חשוב כלשהו?
הרהרתי. מששתי בתוך התא והוצאתי משם מעטפה
חומה, שלפליאתי הרבה שמי היה רשום עליה...**

"עיני הוצפו דמעות... הקב"ה סידר לי את כל הסכום שאני צריך, בדיוק בזמן!"

על עצמי, איך יתכן שבשעה שכולנו נרגשים מהעומד להתרחש אני נתפס לפכים קטנים. איפה כל מה שידעתי עד היום? איפה כל משפטי האמונה ופסוקי הבטחון? עלי לאסוף אותם מחדש, ולהקשיב להם כמו לא שמעתי מעולם. וזאת היתה ההארה הראשונה שברצוני לספר עליה.

באותה שבת התארח על שולחני בחור צדיק שיד ושם לו בספרי קודש ובסיפורי צדיקים, פה מפיך מרגליות. האורח הזה, כך חשבתי, נשלח אלי במיוחד משמים לחזקני בזו השעה. בוא נדבר על העניין של בטחון בד', ביקשתי מהבחור, אני צריך חיזוק. הבחור נענה לאתגר, וכמו תמיד, גם הפעם הוא מצא מיד סיפור מופלא:

רבי אשר פריינד זצ"ל בנה כמה בניינים ברמות, והיה צריך לשלם מקדמה של שני מיליון שקלים מזומנים לקבלן. לא היה לו שום מושג מהיכן להשיג אותם, והוא הלך להתבודד ולבקש ממי שהכל שלו, שיתן לו. עמד וביקש, הפציר והתחנן, ופתאום שינה את טעמו. נעצר מתחננוניו, ועשה חשבון כזה: הרי אינני צריך להביא היום את הכסף. תאריך התשלום יחול רק בעוד שלושה ימים, אז מה קרה לי היום? מה פתאום אני מודאג כל כך? הרי אם

שמי יעקב. אני גר בלונדון בשכונת סטמפורד היל. בערב שבת פרשת בהעלותך תשע"ט, היה ראשי תפוס... היו לי שלוש הצעות שידוכים לבתי היקרה שתחי', וכולן עשו רושם מצוין. הייתי נבוך ומבולבל, לא ידעתי להחליט איזו מביניהן המתאימה ביותר, וכך נכנסתי לשבת קודש.

היה פרט נוסף שטרד את שלוותי. נשמע קצת מוזר ביחס לשמחה הגדולה שעמדה לפקוד את מעוננו, אבל כאשר דמיינתי את הרגע הזה שבו נשתה לחיים, זכרתי שאז יגיע הזמן לשלם לשדכן את המגיע לו, ואין לי שום מושג מהיכן להביא את הסכום הדרוש. השידוך לא יתעכב בגלל עניין פעוט כזה, ואם השידוך ייגמר לפני שיהיה לי כסף ביד, אאלץ ללוות ממישהו. ואני איני לווה כספים, ברוך השם, אני חי בצניעות, כשיש לי כסף - קונה, וכשאין - אין. בני ביתי למדו להסתדר, ואני את השתדלותי עושה להביא טרף לבני ביתי. עכשיו, עם השידוך הקרב, הבנתי כי כמויות הבטחון שצריך לגייס כדי לעבור את התקופה הזאת, הם ברמה אחרת לגמרי מזו שהורגלתי בה עד עתה.

הלחץ תפס אותי, בעיקר על הספק באיזה שידוך לבחור, וגם על דמי השדכנות. לא הכרתי את התחושה הזאת, ותהיתי

יהיה לי היום את הכסף, הלא אפקיד אותו בבנק, וכי איני סומך על הקב"ה שהבנק שלו עובד טוב לפחות כמו הבנק שלי? הרי ברגע שאצטרך, הוא ישחרר לי את הסכום!

"ריבוננו של עולם", קרא ר' אשר פריינד מעמקי לבבו, "אני רוצה לסמוך עליך!!! תחזק אותי בבטחון גמור!" מרגע זה ואילך שוב לא התפלל על שני מיליון שקלים, אלא על מצרך יקר בהרבה. הוא ביקש על בטחון, שהקב"ה יחזק אותו ויטע בקרבנו את התחושה האיתנה כי הוא סמוך ובטוח בחסדו יתברך. כך התפלל במשך כמה שעות! למותר לציין שביום שהוא היה צריך את הסכום, הגיע אליו כל הכסף באורח פלא.

הסיפור חיזק אותי מאד. השבת, מקור הברכה, עברה עלי בהתרוממות גדולה. התענג על השם - ויתן לך משאלות ליבך. ביום ראשון שיניתי כיוון בתפילת 'אתה חונן'. במקום לבקש שיחונן אותי בדעת להחליט באיזה שידוך לבחור, התפללתי מעומק הלב שיחונן אותי שאדע ואבין שאני עומד לגמרי מהצד, והקב"ה מוליך אותי לשידוך הנכון. בקשה נוספת ביקשתי בברכה הזו, שהשם יתן לי את השכל הישר, לדעת עד כמה אני צריך להשתדל להשיג את הכסף לתשלום לשדכן. נכון שאני מתפלל ומבקש מהקב"ה שיחזקני בבטחון, אבל איך אדע מהי דרגתי ומה אכן נדרש ממני?

קראתי לאחרונה במאמריו של המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, ששמע מחתנו של האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל, שחמיו זצ"ל הוציא ספר על אמונה, ורצה להוציא גם ספר על בטחון. הוא כבר כתב את הספר, אך לבסוף לא הוציאו לאור. הוא הסביר זאת בכך שאנשים יכולים לטעות בענייני בטחון. זהו דבר מסור ללב, וכל אדם צריך לעשות השתדלות לפי מידת הבטחון שיש לו. קשה לקבוע את הגבול הדק שבין השתדלות רצויה שהיא מצווה, לבין אי השתדלות יתרה. לפעמים אדם משאיר את בני ביתו רעבים בתואנה שהוא בוטח בהשם שישלח לו את מזונו ללא השתדלות, כאשר האמת היא שהוא בסך הכל מתעצל. להוציא ספר לרבים, ולקבוע כללים מתאימים לכולם, זה דבר בלתי אפשרי. ומפני שאכן אין ספר כזה, ואין מי שיעמוד ויפסוק לי בצורה מפורשת כמה עלי להשתדל, עמדתי ופרשתי תחינתי לפני המגן לכל החוסים בו, שיחונני דעה בינה והשכל, ויכוון אותי להתנהג באופן הנכון לי, כרצונו יתברך.

בימים הבאים התבהרה התמונה, וכבר ידענו לאיזה שידוך הקב"ה מוביל אותנו. ביום חמישי י"ז סיון, בסייעתא דשמיא, עמדנו לברך על המוגמר, וכשנודע לי שהשדכן גם אמור להופיע במסיבת האירוסין, התפללתי שוב להקב"ה במילים אלו: איני יודע באיזו מדרגה של בטחון אני, אבל רצוני להיות בעל בטחון. אנא, אינני רוצה ללוות, תעזור לי שלא אצטרך להגיע לזה. והתחננתי מעומק הלב: אנא, ריבוננו של עולם, קח את מקצת הבטחון שאני מסוגל להעמיד לפניך, ויהא חשוב בעיניך כאילו

בטחתי בך בשלמות.

בשעה שמונה וחצי בערב עמדתי לצאת מהבית לכיוון תחנת האנדער גראונד, זו הרכבת התחתית הלונדונית, שתוביל אותי לאזור גולדרס גרין, לבית החתן למסיבת האירוסין. אלא שאז נזכרתי במצווה שלי... בישיבה שבה אני משמש כ"מ, לומד בחור חשוב. הבחור הזה פרוש מענייני העולם הזה. שום דבר הוא אינו מסדר לעצמו, לא את המיטה ולא את הבגדים. היו כאלה שניסו לעזור לו ולכוון אותו להסתדר, אבל אני, רוח אחרת היתה עמי. אמרתי לעצמי, שתהא זו זכות עבורי לארגן לו את הדברים ולהציע לו את המיטה. בסופו של דבר, אי אפשר לדעת מה יקרה בעוד ארבעים שנה, ואפילו רק בעוד עשרים שנה. שמו של הבחור עתיד לצאת ברבים לגאון ולתפארת, כתלמיד חכם מובהק אשר שם לילות כימים בלימוד התורה, ואני עוד עשוי להיות זה שיספר בהתרגשות כי זכיתי להציע את מיטתו בישיבה... גם אם בסופו של דבר ישאר הבחור אלמוני, הרי שאין סיבה לעצור אותי מהדמיון המבורך הזה, שיש בו לבחור הן הטבה גשמית והן הטבה רוחנית, שכן כאשר חושבים טוב על השני, הטוב שבו צף ועולה למעלה, וזה משפיע עליו למעשה.

בשבועיים האחרונים, לא חש הבחור בטוב ולא היה בישיבה. בבוקר התקשר אלי אביו של הבחור וסיפר לי שבעז"ה היום בערב יחזור הבחור לישיבה, וביקש לי שאעזור לו להתארגן. הדבר פרח מזכרוני. בדיוק כשהייתי בדרך לרכבת נזכרתי בכך, ידעתי שאם לא אסדר לו מקום לישון, הוא פשוט יישן על ספסל. נלחמתי עם עצמי, אם לפנות ימינה או שמאלה, לכיוון התחנה או לכיוון הישיבה, ולבסוף החלטתי שעל המצווה איני מוותר בשום אופן. הלכתי לכיוון הישיבה ומצאתי את הבחור עייף ויגע. כיוונתי אותו אל החדר שלו, פתחנו את המזוודה וסידרתי לו את חפציו. יש בגדים שצריך לתלות בארון, יש חפצים שחשוב להניח במגירה, ויש כמה פריטים שצריך לקפל ולהניח על המדף. תוך זמן קצר היתה כל המזוודה מאורגנת יפה בחדר.

אני מסיים את מלאכתי ואז מבטי נופל על הדופן הכפולה שבמכסה המזוודה. אולי נשאר שם מסמך חשוב כל שהוא, אני מהרהר. אני ממשש בתוך התא ומוציא מעטפה חומה שלפליאתי הרבה היא נושאת את שמי, לכבוד הר"מ המסור הרב... ומה במעטפה? 2,000 יורו! לא פחות ולא יותר.

עיני הוצפו דמעות. בשום שלב לא יכולתי לדמיין שככה יתגלגלו הדברים, מעולם לא קיבלתי מתלמיד אפילו רבע מהסכום הזה. ריבוננו של עולם דאג לי, ארגן לי, סידר לי את כל הסכום שאני צריך, בדיוק בזמן! היה לי די כסף לשלם לשדכן, לקנות ש"ס לחתן, ואף לקנות מתנה לכבוד ה'תנאים' שיתקיימו בקרוב. טאטע זיסער! אין עסק טוב יותר מלבטוח רק בך. תן לי את הכוח והשכל לסמוך עליך תמיד!

(גיליון השגחה פרטית)

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

אולי הסיפור שלך? יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!

שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

הסיפור היומי

לפתע נכנס למקום במפתיע קלגס ס.ס. בחיזך שטני הרים את מחברת הנוכחות והחל לעלעל בה, כדי לגלות אם מי מהאסירים העז להערים על חוקי המחנה ולחתום מראש. אימת מוות נפלה על כולם...

כעבור שעה קלה בא בריצה שמואל שניידר, האסיר הממונה על פלוגת העבודה. הוא ניגש בבהילות אל הנפח, טפח קלות על כתפו, והצביע באצבע רועדת על מחברת הנוכחות. "שכחת לחתום", אמר בטון נוזף, "הוסף מהר את חתימתך, בטרם יבולע לך!!!"
חרש הברזל הסב את ראשו באיטיות לעבר הדובר. הוא הניח מידי את הפטיש, שבו עשה שימוש למראית עין, ואמר בשקט: "לא שכחתי לחתום. שבת היום, וכתביה היא מלאכה מדאורייתא. כך למדתי מהרב שלי, שלימד אותנו הלכות שבת בעיירה!"
פניו של שניידר החווירו. "מה?!" - לחש בתדהמה, "וכי יצאת מדעתך? האם אתה חי על הירח? חתום מידי! אינך מבין את גודל הסכנה שבדבר!"

שריר לא זע בפניו של הנפח. הוא הסב את מבטו מאיש שיחו אל שולחן עבודתו, ושב לשקוד על עבודתו המדומה. שניידר לא ידע את נפשו. הנפח הזקן עקשן כסלע ואינו מוכן לחתום בשום אופן. מה עושים?... הוא הזעיק למקום את מנהל העבודה היהודי. הלה הצטרף לניסיונות השכנוע וניסה לדבר על ליבו של הנפח. בעוד זמן קצר, הזהיר, יגלו המנהלים את החתימה החסרה, שמשמעותה אחת בעיניהם - השתמטות מעבודה. אך הדברים נפלו על אוזניים ערלות. הנפח התגלה כיצוק מבטון. לא היה אפשר להיזו מעמדתו.

"שמע נא", ניסה המנהל לדבר עמו ברכות, "להבא אעשה מאמץ להשיג בעבורך פטור מחתימה בשבתות. אבל עכשיו עשה לעצמך ולנו טובה וחתום את שמך!"...

פתאום הזדקף הנפח. עיניו בערו כלפידים. כל עובדי הכפייה השתתקו באחת. הנפח פתח את פיו והחל לשאת נאום נרגש וחוצב להבות על חשיבות שמירת השבת. בבית המלאכה הדהדו לפתע מושגים אבודים, שנשכחו במלחמת ההירשדות בתופת. שבת, אמונה, מצוות, בורא עולם, התורה הקדושה.

"הנפח", זה היה כינויו במחנה. הידע המקצועי שלו סיפק לו תעודת ביטוח מסוימת מפני הסוף המר. כל זמן שהיה יכול להביא תועלת למרצחים - זכה בחיים. הוא הובא בשנת תש"ד למחנה העבודה 'הק"פ'. במקורו היה מעיירה קטנה בליטא. תמיד נצפה באותה תנוחה: כתפיו שחוחות וגופו רכון על פיסות המתכת הגולמיות.

הנפח היה אדם בריא וחסון, שכוחותיו בגילו המופלג לא ביישו עלם צעיר. במחנה כינוהו 'שמשון הגיבור'. שעות רבות עמד במקומו, ידיו מחשלות את הברזל בזריזות ובמיומנות. עד מהרה למדו עובדי הכפייה האחרים להכיר את אופיו המסוגר ושתקנותו. מפקחי העבודה לא הסתירו את השתאותם מעבודתו המדויקת והרעיפו עליה שבחים, בהציגם אותו כמודל לחיקוי. התפוקה שהניב הפכה אותו לנכס חשוב בעבורם. בזכות זה הצליח הנפח להגיע להסכם יוצא דופן עם הממונה עליו: בכל שבת זכה לפטור מעשיית מלאכות האסורות מן התורה. הותר לו להסתפק בעבודות שאסרו חכמים, כמו גרירת גרוטאות ברזל, מלאכה האסורה מדין 'מוקצה' בלבד.

שמעו של הנפח הגיע לאוזני המנהלים הבכירים. אלה התרשמו מהמוניטין שיצאו לאיש, והחליטו לקדמו ולהעבירו אל בית המלאכה הראשי של המחנה. כאן היו נהוגים כללים אחרים. פעמיים בכל יום נערך מפקד לכל עובדי הכפייה, ובמהלכו נדרשו לחתום את שמם במחברת הנוכחות. הימנעות מחתימה משמעה היעדרות מעבודה - מעשה שגרר עונש קשה.

הגיעה השבת הראשונה של הנפח במקום עבודתו החדש. בשעת בוקר מוקדמת פסעו האסירים לעוד יום מפרך. בסוף השורה העורפית צעד הנפח. הטור התקדם לאיטו לעמדת ההחתמה. איש לא הבחין בדמות החומקת וניגשת היישר אל שולחנות העבודה.

מראש, בסוד, על רשימת הנוכחות של השבת. אך בבוקר קרה דבר בלתי-צפוי. בטרם ניגשו האסירים לחתימת הנוכחות נכנס למקום במפתיע קלגס האס-אס, שהיה ידוע באכזריותו. בחיך שטני הרים את מחברת הנוכחות והחל לעלעל בה, בניסיון לגלות אם מי מהאסירים מעז להערים על חוקי המחנה ולחתום מראש. אימת מוות נפלה על האסירים. שניידר רעד כעלה נידף. לעומתו, הנפח נותר שליו. השניות האלה נדמו לנצח. ואז השליך הקלגס את המחברת על השולחן ועל פניו עווית החמצה. הוא סב על עקבותיו ויצא. האסירים ראו נס גלוי מול עיניהם! איך הנאצי הוכה בסנוורים...

(גיליון 'ברינה יקצורו' וירא תש"פ על-פי 'יומנו של בן-תורה בשואה')

אט-אט נשמטו כלי העבודה מהידיים העמלות, גווים הזדקפו וברק חזר להאיר בעיניהם הכבויות של היהודים המעונים. במחנה קמה סערה. הנפח האמיץ, שהעז לקרוא תיגר על חוקי האופל, עורר תסיסה בקרב האסירים. היו שהביעו תמיכה במעשהו והיו שהסתייגו. "רבותי!", השתיק אותם הנפח, "אני מוכן להיהרג, אך לא אחלל שבת בפרהסייה!!! וכך היה. הנפח לא חתם במחברת הנוכחות.

הכל ציפו במתח להתפתחויות הצפויות. אך אז אירע דבר מפתיע. המפקחים הגרמנים רפרפו על רשימת השמות במחברת, ולא הבחינו בחתימה החסרה, כאילו הוכו בסנוורים.

ביום שישי שבשבוע הבא החתים הממונה שניידר את הנפח

חדשות דרשו

"יהודי של דרשו" - הקמפיין המבריק שמרגש את יהדות ארה"ב ואירופה

קמפיין מיוחד לעידוד לימוד 'הדף היומי' עלה בשבועות האחרונים בעיתונות בחו"ל: תחת הסלוגן "יהודי של דרשו" מוצגות סצנות מחיי היום-יום הממחישות כיצד נראה סדר יומו של יהודי המקדיש את עתותיו לתורה | ב'דרשו' מדווחים על היענות יוצאת דופן להצטרפות למסלולי הלימוד בעקבות הקמפיין המיוחד

במהלך החורף הקרוב ברחבי תבל. את הקמפיין הייחודי והמושקע מוביל ארגון 'דרשו' - הארגון התורני הגדול בעולם, שיקיים בחורף הקרוב סדרת מעמדי סיום מפוארים בהשתתפות מאות אלפים בקצוות תבל. שני מעמדי סיום ענקיים בישראל; בירושלים ובמרכז, מעמד ענק בניו ג'רזי שבארה"ב, מעמד בשילוב הקונוונשן השנתי של הארגון בלונדון, מעמד היסטורי במנצ'סטר, מעמד בהשתתפות כל הקהילות

אם עד היום הייתם רגילים לפגוש בעיקר קמפיינים המנסים למכור לכם מוצרי צריכה, או להתרים אתכם למוסדות, בשבועות האחרונים קוראי העיתונים החרדיים בארה"ב ובאירופה פגשו קמפיין מסוג מאוד שונה: קמפיין ייחודי ומרגש, תחת הסלוגן "וויל ער איז א דרשו איד!" (בגלל שהוא יהודי של דרשו), המעודד את הציבור להצטרף לקהילת לומדי הדף היומי בבבלי ובהלכה, וזאת לקראת סדרת מעמדי סיום הדף היומי שיתקיימו

הייתה לחשוף את הצופה לעולמו המאושר של מי שמשלב לימוד תורה באופן קבוע בחייו במסגרות של 'דרשו' הוא מסביר. "מצד אחד הצגנו סצנות מחיי היום יום, שממחישות את ההילה המיוחדת שיש ללומד התורה, מצד שני הצגנו גם נקודות השיא שממחישות את הערכה העצומה של בני המשפחה לאביהם המקדיש זמן ללימוד בקביעות. אם זה באמצעות מסיבת סיום שהכינו לו, או פרידה שמחה שלהם מאביהם היוצא ללימוד הקבוע".

גורמים בהנהלת דרשו העולמית הגיבו בסיפוק נוכח האפקט העצום של הקמפיין. "יש היענות מרשימה של הציבור להצטרף לסדר הלימוד החדש של הדף היומי שיחל בחודשים הקרובים בע"ה. הציבור מצטרף הן למסלולים בבלי, והן למסלול דף היומי בהלכה. יש כאן הזדמנות של פעם בשבע שנים, להצטרף למשהו שיש לו כוח אדיר וכל עם ישראל עומד מאחוריו. המטרה היחידה של דרשו הוא להוסיף עוד ועוד תורה, ולגרום לכמה שיותר יהודים להצטרף לסדר לימוד קבוע, ולחיות חיים מאושרים יותר ומלאים יותר".

בצרפת שייערך בפריז, ומעמדים מפוארים בדרום-אפריקה ובבלרוס.

למעשה, לאורך כל השנה ארגון 'דרשו' מלווה את ציבור הלומדים באמצעות מערך הבחינות האדיר שהוא מפיק והמלגות בהיקפים של עשרות מיליוני דולרים המוענקים לעשרות אלפי הנבחנים של במסלולים השונים ברחבי העולם. יש לציין, שעד היום נבחנו במסגרת מיזמי הבחינות של דרשו 219 אלף נבחנים בשלל המסלולים של הארגון.

בסדרת המודעות המושקעת, נראות סצנות שנות מחיי היום-יום של יהודי הנמנה על ציבור הלומדים של 'דרשו', או כפי שהוא מכונה בקמפיין "א דרשו איד". אם זה יהודי הלומד במהלך נסיעה באוטובוס, או מלמד בת"ת המנצל את זמן ההפסקה ללימוד, או סצנה שבה נראה אב הנפרד מבניו ויוצא עם ספר הלימוד לבתי הכנסת, וסצנה מרגשת של משפחה המכינה מסיבת הפתעה לאביהם המסיים את הש"ס.

"מדובר בקמפיין מיוחד במינו שלא עשינו כדוגמתו בעבר" אומר מנכ"ל חברת dartmedia ר' דיוויד קאופמן. "המטרה

קול העם

כל הצוות נע לאיטו כשזיקוקים יוצאים מהעוגות ומהגלידות... אבל הם לא ניגשו לאף מלך או נסיך, הם פנו היישר אלינו, הקיפו את השולחן, ואז בתנועה מתואמת הניחו הכל לפנינו. "זו טעות!" נדהם אבא שלי, "אנחנו לא הזמנו את זה..."

חיים ולדר מביא סיפור מרתק מכלי ראשון על מאורע של קידוש ה' שהתרחש במסעדה נתנייתית

כילדים ביקשנו מההורים שלנו לצאת לחופשות. שיהיה ברור, לא דיברנו על מלון. הראש של ההורים שלנו, ואני מאמינה שגם שלנו, לא היה יכול לתפוס מדוע לשלם חמש מאות שקלים לבן אדם ללילה רק בשביל לעבור מהדירה שלנו עם חמישה חדרים מרווחים לשניים או שלשה או ארבעה חדרים קטנים במלון, ועוד לשלם על זה. זה היה כל כך בלתי נתפס ובלתי הגיוני בשביל ההורים שלי. זה עבר כנראה גם אלינו הילדים, ואולי אפילו לא עבר, נולדנו עם זה, גדלנו עם זה וחיינו עם זה ולא רע בכלל. וכשביקשנו לצאת לחופשות, אבא שלי היה אומר: אין שום בעיה, אנחנו נצא לטיולים משפחתיים, טיול אחד גדול וטיול אחד קטן, בשנה. טיול אחד גדול זה אומר ללכת לצפון, לחרמון לטבריה, וטיול קטן לאזור המרכז, למקום אחר, בתוך ירושלים. יש לנו משפחה גדולה ב"ה וכל נסיעה כזאת היתה מצריכה שכירת מיניבוס, הכנת ציוד ואוכל, ואנחנו היינו משתתפים בהכנות בהתלהבות רבה.

עוד כלל אחרון לפני שמפליגים לסיפור שלנו: אבא שלי, כחלק מהמדיניות הכלכלית שלו היה מודיע לנו מראש מה התקציב לכל נסיעה, וגם היה מסביר לנו מה הולך על מה, זה כדי שלא

הסיפור דלהלן התרחש לפני כשנתיים. לפני שאתחיל בסיפור, אני רוצה לתאר קצת את המשפחה שלי ובעיקר את החינוך שקיבלנו, זה חלק מהסיפור.

הורי הם אנשים יקרים וטובים שנתנו את הלב והנשמה ולא חסכו מאיתנו את כל מה שהיינו צריכים, עם דגש על מה שאנחנו 'צריכים', כי יש ילדים רבים היום שמקבלים את כל מה שהם רוצים, אבל לפעמים מה שהם רוצים זה לא מה שהם צריכים, ולפעמים מה שהם רוצים זה משהו שהם ממש לא צריכים ואפילו מזיק להם. הם לא הסתפקו בכך שהילדים יחשבו עליהם שהם הורים טובים, הם התאמצו באמת להיות הורים טובים, וזה אומר להחליט החלטות נכונות ולהתמודד עם כך שלפעמים הילדים יעסו ויתמרמרו ויחשבו שהם הורים לא טובים.

כחלק מאותה מדיניות ההורים שלנו הקפידו שיהיה לנו אוכל בשפע, ביגוד טוב ומכובד, אך לעולם לא הסכימו לשלם שש מאות שקלים על בגד שניתן לקנות כמוהו במאה שקל, ורק בגלל שרקום עליו שם של חברה מפורסמת לשלם יותר. במילים אחרות, לא התלבשנו במותגים וגם לא היה חשוב לנו לעשות זאת.

ומפוחדת מאד. מצד שני מה שקורה כעת זה חילול ה', הוא חייב להוכיח למנהל המשמרת, כמו גם לסועדים ששמעו את הגערות שלו, שהוא לא השתמש בשירותים ללא רשות. איך עושים את זה מבלי לפגוע בצעירה שעשתה להם טובה, איך אומרים לו את האמת, אבל בלי לגרום שיפטרו אותה.

אבא שלי הוא מתלמידי הרב גניחובסקי זצוק"ל ולמד אצלו בישיבת סלבודקא בבני ברק. רבי אברהם גניחובסקי היה אדם מאד חכם, ותמיד אמר: "כל בעיה אפשר לפתור בתשעים אחוז של שכל, ואם היא לא נפתרת אפשר להוסיף עוד עשרה אחוז של שכל ומידות טובות". אז אבא שלי חשב מה הרב גניחובסקי היה עושה ובתוך שניות היה לו גם רעיון.

"אדוני היקר", הוא פונה למנהל המשמרת, "חבל שאתה כועס לחינם, אנחנו מתכננים לאכול כאן, לא רק שנינו, כל המשפחה שלנו תכף תכנס לכאן". אבא שלי לא שיקר, הוא לא אמר תכנון, הוא אמר אנחנו מתכננים...

"או, סליחה!" התנצל מנהל המשמרת, "אני ממש מצטער. תבין אותי, פשוט יש אנשים שנכנסים לכאן בלי רשות לשירותים, ואני בטעות חשבתי..."

"זה בסדר", אמר אבי, "רק תגיד לנו איפה אנחנו יושבים".

"כמה אתם?" שאל מנהל המשמרת

"תשע נפשות" אמר אבי, "ותכף השאר מגיעים לכאן".

אחי כמעט התעלף, אבא שלי הולך להוציא עכשיו ארוחה לתשע נפשות, אבל אבי ציווה עליו לרוץ למיניבוס שלנו ולקרוא לנו למסעדה.

ראינו אותו מתקרב בריצה, בלי אבא שלנו ולא הבנו מה קרה. הוא עולה למיניבוס מתנשף: "בואו, תכנסו למסעדה, אנחנו נאכל שם".

"מה מסעדה?! איך?!?" אנחנו שואלים.

הוא סיפר לנו במילים קצרות מה קרה שם, ואנחנו מיהרנו לרדת ולהתקרב לכיוון המסעדה. כבר בדרך התחלנו לדבר אם זה יהיה על חשבון האטרקציה או לא, ואם כן, על חשבון השייט או על חשבון הטרקטורונים, כי החוקים של אבא היו מאד ברורים בעניין הזה, יש תקציב וממנו לא חורגים!

מצד שני, גם המסעדה היתה אטרקציה לא רעה בכלל. הרי בחיים לא היינו במסעדה, וכשאני אומרת בחיים, אני מתכוונת לזה. לא ראינו מסעדה אמיתית מבפנים, ואני לא מדברת על חנויות פלאפל וצ'ולנט, אלא מסעדה כזאת של שולחנות מפוארים, עם מפות ומפיות, תפריט, מלצרים שמתרוצצים וחשבון אסטרונומי.

נכנסנו בהמוננו למסעדה, ובינתיים כמה מלצרים עמלו לחבר שולחן לשולחן. כולנו התיישבנו, משתדלים לשמור על ארשת מכובדת, לא לצחוק בקול, לא לאכול בידיים...

מלצר ניגש ושאל: "מה אתם רוצים להזמין?"

אבא שלי אמר: "תסביר לי איך עובד כאן".

הוא הסביר לו שצריך לקרוא את התפריט ולהזמין ממנו. ההורים שלי כמובן עיינו בתפריט, ואחרי שהתאוששו מההלם של המחירים

נסחוט ממנו בשטח כל מיני בילויים וקניות שיעמיסו על התקציב. בהזדמנות זאת אציי, שגם על קניין לא ממש שמענו, גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חינוכית. אם צריכים בגדים הולכים לגאולה או לאיזו תופרת, בשביל מה להכנס לקניין.

ולמישהו שקופץ ומסיק מסקנות שההורים שלי קמצנים או משהו, אתם מוזמנים לראות את הדירות שהם קנו במשותף עם המחותנים לילדים הנשואים שלהם, כולל אני לפני שנתיים, ואז להחליט שוב אם הם קמצנים או פשוט מתנהלים נכון מבחינה כלכלית. למעשה ההורים שלי היו ועודם אנשים עם עין טובה ונפש רחבה, אבל רק לדברים שצריכים באמת. ואחרי ההקדמה הארוכה הזאת, אנחנו ניגש לסיפור.

היה זה לפני שנתיים, עוד לפני שהתארסתי. יצאנו לטיול גדול, זה אומר מיניבוס לצפון, שייט בכנרת, טרקטורונים. אבא הודיע לנו מה התקציב שלו וגם פירט מה הולך על מה, שיהיה ברור שאם נבקש משהו אחר, זה יהיה על חשבון שייט או טרקטורונים. בדרך החליטו ההורים שלנו שהמיניבוס יכנס לנתניה ואנחנו נעשה חניית ביניים ונאכל מול הים. מול הים זה בחינם, אם לא תפסתם, ואת האוכל לקחנו מהבית כך שגם זה בחינם, כך שידענו שהעצירה הזאת לא הולכת על חשבון אחת מהאטרקציות. ואל תצחקו בבקשה, ככה הורגלנו לחשוב, לא לקחנו בחשבון התפתחויות בעלילה.

כשהגענו לטיילת אחד האחים שלי ביקש ללכת לשירותים. אבא שלי החל לחפש מקום, היו שם כמה מסעדות ואבא שלי טען שחייבים למצוא מסעדה כשרה. לא הבנו מה הקשר בין שירותים למסעדה כשרה, וכבר החלו לעוף בדיחות על זה, אבל אבא שלי הסביר שיש בעיה של חילול ה' שיראו יהודים חרדים נכנסים למסעדה שאינה כשרה, הרי אף אחד לא יודע לאיזו מטרה הם נכנסים. זה היה הסבר מוחץ, לא חשבנו על זה. נהג המיניבוס הוביל אותנו למסעדה כשרה למהדרין שהיתה ממוקמת בהמשך הטיילת, אני חושבת ברחוב בן עמי בנתניה, ושם הוא עצר ואבא שלי ואח שלי ירדו מהמיניבוס... מה שקרה שם הוא הסיפור שרציתי לספר.

בכניסה למסעדה עצרה אותם צעירה ושאלה אותם כמה אתם. אבא שלי אמר: הבן שלי צריך לשירותים. היא היססה מעט ואמרה: אוקי, בסדר, והם נכנסו. אבא שלי המתין בתוך המסעדה וכעבור שתי דקות אחי יצא מהשירותים, ובדיוק אז מנהל המשמרת במסעדה ראה אותו יוצא מהשירותים. הוא הבין מיד שהם לא נכנסו למסעדה והתחיל לצעוק: "זו מסעדה כאן, לא שירותים ציבוריים, באיזו רשות נכנסתם לכאן?!?" אבי ואחי לא ענו, מנהל המשמרת המשיך לגעור בהם: "אתם אנשים דתיים, איך אתם מרשים לעצמכם להשתמש בשירותים בלי רשות?!?"

אבא שלי נכנס לפלונטר רציני, הדבר הפשוט והמתבקש ביותר לעשות היה, לומר לו: "אדוני, אתה טועה, אני נכנסתי ברשות, קבלתי רשות מהמארחת הנצבת בפתח המסעדה להכנס לשירותים". אבא שלי ידע שאם הוא יעשה את זה, הוא יפגע בצעירה ההיא, שבסך הכל עזרה לו, זו תהיה גם כפיות טובה וגם לשון הרע. הצעירה, אגב, עקבה מבחוץ אחרי הנעשה והיא נראתה מתוחה

החלו להזמין מנות שישיעו את כולם.

זה היה בשבילנו באמת אטרקציה, איך אנחנו יושבים כמו מלכים וכולם משרתים אותנו, מביאים מאכלים ומשקאות. עצם הדבר לראות את אבא שלי ואמא שלי, אנשים כל כך שמרניים, יושבים במסעדה, זה היה טיול בפני עצמו.

בין לבין התלחשנו על הסיבה שבגללה זכינו לאטרקציה הזו ובאוויר היתה תלויה השאלה הגורלית איזו אטרקציה אנחנו נפסיד במקום זה. כבר השלמנו שנפסיד, השאלה איזה.

לקראת סיום הארוחה לפתע אנחנו רואים את כל המלצרים במסעדה, כולל מנהל המשמרת ועוד אדם מכובד שנראה כמו מנהל המסעדה. הם יצאו מהמטבח כשכל אחד מהם מחזיק מגש עם קינוח ועליו זיקוקים. הסתכלנו מסביב לראות איזה אדם חשוב סועד כאן עם פמלייתו, זה היה כמו טקס למלכים ונסיכים. כל הצוות מתקדם לאיטו וזיקוקים יוצאים מהעוגות ומהגלידות המגרות.

אבל הם לא נגשו לאף מלך ולאף נסיך, הם פנו היישר לשולחן שלנו, הם הקיפו אותו ואז בתנועה מתואמת הורידו את כל הקינוחים לשולחן שלנו.

"מה זה?" אמר אבא שלי, "אני חושב שיש כאן איזו טעות, אנחנו לא הזמנו"

"זה בסדר", אמר האיש החשוב שבאמת היה מנהל המסעדה, "אתה באמת לא הזמנת, ואתה גם לא תשלם, זו מתנה של צוות המסעדה, לך ולמשפחה שלך היקרה".

הוא התיישב ליד אבא שלי וצוות המסעדה נשאר לעמוד. "תקשיב", הוא אמר, "אחרי שאתם התיישבתם, אמר לי אחד המלצרים שסיגל, המארחת שיושבת בכניסה, בוכה. הלכתי מיד לשם ושאלתי אותה מה קרה, היא לא כל כך רצתה לספר לי אבל אני לחצתי עליה, ואז היא סיפרה לי בחשש מה שקרה. 'אני נתתי רשות לבן אדם הזה להכנס לשירותים ואז מנהל המשמרת צעק עליו ואני הייתי בטוחה שהלך עלי, שמפטרים אותי עכשיו, כבר חשבתי לעצמי איפה אני הולכת לעבוד מעכשיו, הייתי בטוחה שהוא

יספר לו שאני הרשיתי את זה, הייתי במתח נורא, ואז להפתעתי אני קולטת שהבן אדם הזה החליט לקחת ארוחה לו ולכל המשפחה הענקית שלו, העיקר לא לפגוע ב'.

וכאן היא שוב התחילה לבכות. 'אני בוכה מהתרגשות, הבן אדם הזה עשה את זה כדי להגן עלי, בחיים לא התחשבו בי ככה, אין בני אדם כאלה בעולם!'

"בזמן שאתם אכלתם כאן, אנחנו במטבח כל הצוות, התרגשנו מהמעשה הנאצל והמתחשב שלך, וזו המתנה שלנו אליך מכל הלב. וחשוב לי שתדע שאין אנשים כמוך בעולם שלנו, והילדים שלך יכולים להיות גאים בך", ככה הוא אמר לאבא שלי, ואז הגיעה סיגל עצמה והודתה לאבא שלי ולכולנו ושוב החלה לבכות בהתרגשות, וזו היתה חוויה שלא מהעולם הזה.

סיימנו לאכול את הקינוח ואז הגיע החשבון...

אבא שלי פתח את כריכת העור הזאת שבתוכה מגלים את החשבון ואז הוא גילה שאין שם שום חשבון, היה שם כרטיס הנחה של חמישים אחוז לפעם הבאה שנגיע למסעדה.

אבא שלי קרא למנהל ואמר: "כל הכבוד לכם על הפעם הבאה, אבל מה עם התשלום על הארוחה הזו?"

"הארוחה הזו היא בחינם", אמר המנהל, "המדיניות במסעדה שלנו שלא לוקחים כסף ממלאכים..."

יצאנו משם למיניבוס והמשכנו לצפון, עשינו את כל האטרקציות, גם את השייט, גם את הטרקטורונים, אבל ידענו שכזו אטרקציה מרגשת כמו שהיתה לנו במסעדה בנתניה לא נחווה לעולם. אני לא מתכוונת לאוכל, למרות שהוא היה טעים וערב לחיך. זו היתה הידיעה שאבא שלי עם החכמה והמידות הטובות שלו הצליח גם להתחשב בזולת, גם בזרה מוחלטת, גם להכיר לה טובה, גם למנוע חילול ה' וגם לחולל קידוש ה' גדול.

מאז עברו שנתיים, וכבר נישאתי ויש לי ילד. אני לא בטוחה שאצליח לחנך את ילדי בצורה הפשוטה, החכמה והמחושבת שהורי חינו אותי, אבל לפחות אני יודעת לאן לשאוף...

לא מחכים למסכת הראשונה
מתחילים כבר במסכת האחרונה

האיזו עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'
077-2222666 שלוחה 2

הרב אפרים סגל
שיעור דף היומי עברית/אידיש

הרב מאיר שפרכר
שיעור דף היומי בעברית

הרב אליהו אורנשטיין
שיעור דף היומי (מקוצר) בעברית

רק פעם אחת ויחידה בשבוע, בשבת בבוקר קודם התפילה, נהג רבי גדליה לצעוד לישיבה דרך שביל העפר הבוצי ולא בדרך הרגילה והנוחה. בנו שהיה צועד עמו בקביעות התפלא לפשר הדבר...

מה ההבדל בין 'גוט שאבע'ס' ל'שבת שלום'?

לב לשוני המוזר שנוהג בו אביו, והחליט לשאלו לפשר המעשה. באחת השבתות פנה אפוא לאביו וערך לפניו את התמיהה. אף הוסיף: והרי בשבת נצטוינו על כיבודה, וכי עונג שבת הוא לילך דוקא בשביל רעוע זה, ולא בדרך המלך בה מתהלך הוא כרגיל? רבי גדליה השיב בפשטות אופיינית המעידה יותר מכל על כבוד הזולת שפיעם בקרבנו. "בכל יום מקפיד אני להקדים לכל אדם גוט מארגען, שכן ראוי להקדים שלום לכל אדם. במקרה שאני פוגש באדם מבני עדות המזרח וחוששני שלא יבין את ברכתי בשפת האידיש, אני אומר לו 'בוקר טוב'. אך בשבת יש לי בעיה עם הדבר, כי אם אפגוש באחד מבני עדות המזרח שאולי לא יבין את הביטוי 'גוט שאבע'ס' אצטרך לומר לו 'שבת שלום', והרי דין הוא שאסור להזכיר שלום' קודם התפילה. לכן דוקא בשבת קודם התפילה אני מקפיד לילך דרך שביל העפר שבו אין האנשים מצויים, ולא אדרש לבעיה זו.

מדהים איך יכול יהודי לשנות את סדר יומו במשך עשרות שנים ולעשות דבר המטריחו יתר על המידה, רק כדי למנוע את עצמו מאפשרות של פגיעה כלשהי בכבוד הזולת.

(ה' וילנר מוסף שב"ק תולדות)

כל מי שבא פעם בשערי בית וגן מכיר את הדרך בואכה ישיבת קול תורה. המשגיח הגה"צ רבי גדליה אייזמן צוק"ל התגורר בקרבת מקום, ברח' וייסבורד, והדרך מביתו לעבר הישיבה עברה דרך קבע ברחובה הראשי של השכונה רח' הפסגה.

ותיקי השכונה זוכרים בערגה כיצד היה צועד רבי גדליה מדי בוקר בבוקרו מביתו לעבר הישיבה לתפילת שחרית, ובחזרה מהישיבה לביתו. מעולם לא ניאות שמישהו יסייע לו ויקח אותו ברכב, וככלל מעולם לא ניאות להטריח מאן דהוא בעבורו.

אך דבר אחד מופלא בכל זאת היה שונה בהליכתו זו. פעם אחת בשבוע, פעם יחידה, היה משנה רבי גדליה את תוואי הדרך, ובמקום לצעוד מביתו דרך רח' הפסגה לעבר הישיבה הקד' הוא הלך בשביל צדדי המחבר את רח' ברגמן עם רח' תורה ועבודה המוביל לישיבה. היתה זו דרך בשביל עפר שאינו סלול, ובימי גשמים וקור אף מלא היה השביל בבוץ ולכלוך שהקשה על המתהלכים בו.

היה זה דוקא בשבת בבוקר קודם התפילה. מדי שבת בשבתו הקפיד רבי גדליה לילך דרך אותו שביל בדווקא, למרות שבחזרה מן הישיבה היה חוזר בדרך הרגילה דרך רחוב הפסגה. בנו הרה"ג רבי יוסף שליט"א שהיה צועד עמו בקביעות שם

הצטרפו לעשרות אלפי הנבחרים החדשים

**שיבחנו במבחן הראשון
על מסכת ברכות**

להרשמה ולהצטרפות חייגו:

02-560-9000

האם במרפאת שיניים ניתן לקבל הנחה עבור תשלום מראש?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

חלק העבודה והטיפול, ולא ישנו את מחיר המבנה והכתר. עוד יש חילוק בין רופא פרטי ששייך אצלו היתר 'התחיל במלאכה' בהזלה על העבודה, לבין מרפאה שמעסיקה כמה רופאים והלקוחות משלמים להנהלת המרפאה ולא לרופא בעצמו, שבזה אין היתר "התחיל במלאכה", כיון שהרופא שהוא הפועל אינו נשכר ללקוח כי אם להנהלת המרפאה, וכמבואר בספר ברית יהודה, וכ"כ הנתיבות שלו' בשם הגרי"ש אלישיב וצ"ל וכ"ד מו"ר הגר"פ וינד שליט"א.

לכן יש להקפיד ללכת למרפאה שהסדירו את נושא הריבית ע"י רב מוסמך. כדי לברר על מרפאות שיש להם הסדר הלכתי ניתן לפנות לטל' רב קווי של בית ההוראה לעניני ריבית: 02-5015920. כמו כן מרפאות שמעונינות להסדיר את ענין הריבית, יש לפנות למספר זה בשלוחה 7.

שאלה: הלכתי למרפאת שיניים, ולאחר בדיקה מקיפה בפה קבע הרופא שצריך שלשה טיפולי שורש, שבכל אחד צריך מבנה וכתר, בעלות כוללת 8,800 ש"ח בלבד. והודיעה המזכירה שיש אפשרות לשלם הכל מראש בעשרה אחוז הנחה. אמרתי לה שיש בזה איסור ריבית, שעבור התשלום מראש מקבלים הנחה, והשיבה לי המזכירה שבעלה אמר לה שאין בזה בעיה, כי מבואר בהלכות ריבית (סי' קע"ו ס"ח) שאם הפועל התחיל במלאכה מותר לשלם לו מראש בהזלה או באיחור ביותר יקר, ובלבד שלא ישלם לפני התחלת העבודה ולא אחרי סוף העבודה. האם אפשר להתיר את זה?

תשובה: במרפאת שיניים לא מועיל היתר של "התחיל במלאכה", כיון שהמחיר כולל גם עבודה וגם חומרי גלם של מבנה וכתר שאינם מוכנים עדיין בהתאמה למטופל. אך ניתן להתיר באופן שיפרשו בהצעת המחיר שההנחה ניתנת אך ורק על

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מאכל שהתבשל לפני פסח ומצאו בתוכו חמץ בפסח - האם הוא מותר באכילה?

בטל בתערובת. אולם, פעמים שצריך להסיר מהמאכל 'כדי נטילה' סביבות המקום שבו נמצא החמץ. ויש אומרים שלדעה שחמץ שהתבטל בתערובת לפני הפסח 'חוזר ונעור' בפסח, ואוסר אותו כדין חמץ בפסח, שאינו בטל בתערובת (ראה במקורות) - גם 'טעם' של חמץ חוזר ונעור בפסח, ואוסר את המאכל.

[שו"ע תמו, ג, משנ"ב יח-כא, ושעה"צ כד; ביאורים ומוספים דרשו, 32-33]

מאכל שהתבשל או נאפה לפני הפסח, ונמצא בתוכו חמץ, וכגון גרגר חיטה מבוקע, יש להסירו (ולבערו), והמאכל עצמו מותר באכילה, אף אם התבשל או נאפה יחד עם החמץ בערב פסח אחר חצות.

וטעם הדבר, משום שלאחר שהסירו את החמץ אין במאכל ממשות של חמץ, אלא 'טעם' חמץ, וטעם זה כבר התבטל לפני הפסח בכך שיש במאכל פי שישים ממנו, שהרי חמץ לפני הפסח

מאכל שחומם בפסח ב'כלי שני' ומצאו בתוכו חמץ - האם הוא מותר באכילה?

בכוחו של כלי שני לאסור, ואנו נוקטים כדעת המקלים; בנוגע לחמץ, נוקטים כדעת המחמירים. ויש אומרים שבחמץ יש לאסור אף לדעת המקלים, משום ש'משהו' מטעם החמץ נבלע גם בכלי שני, ו'משהו' חמץ אוסר את כל התערובת. ואין להקל בדבר אלא במקרה של הפסד כספי רב, וכדומה.

[שו"ע תמו, ג, משנ"ב כג-כו, ושעה"צ כ; ביאורים ומוספים דרשו, 36, 40, וראה שם, 37]

מאכל שהתבשל או נאפה, או חומם, בפסח, ונמצא בתוכו חמץ - הריהו אסור באכילה, כיון שאף לאחר הסרת החמץ, נותר בתבשיל טעם חמץ, ובפסח, אפילו 'משהו' חמץ אינו בטל בתערובת.

ולדעת הרמ"א, ראוי להחמיר בכך אף בכלי שני; וכגון אם עירו מים רותחים מכלי ראשון לכלי שני, והניחו בתוכם מאכל, ונמצא בו חמץ. ואף שבנוגע לאיסורים אחרים נחלקו הפוסקים אם יש

מושגים שונים בהלכות בישול ודינם בנוגע לבישול עם חמץ בפסח

קליפה; משום שבאופן זה אנו מניחים ש'תתאה גבר', כלומר, התחתון מתגבר, ואין העליון מצליח לבלוע מהתחתון אלא כדי קליפה.

ויש שנראה מדבריהם שיש להחמיר גם ב'קלי הבישול', דהיינו שבדברים שבנוגע לאיסור בישול בשבת אנו נוקטים שהם מתבשלים אף שלא בכלי ראשון, יש לנקוט כן גם בנוגע לאיסור חמץ.

[מג"א תמו, ג, משנ"ב כד, ושעה"צ יז; ביאורים ומוספים דרשו, 34-35]

בהמשך לאמור: 'דבר גוש' (= מאכל מוצק גושי) שהעבירוהו לכלי שני - יש אומרים שדינו ככלי ראשון, כיון שהוא אוצר בתוכו את החום. ולכן, אם הניחו דבר גוש על גבי חמץ, יש להחמיר בדינו ככלי ראשון אף אם הניחוהו בכלי שני. ויתכן שאף בכלי שלישי יש להחמיר בדבר.

ויש אומרים שבאופן שהניחו את הגוש מעל החמץ, אין לאסור בו בכלי שלישי אלא את שכתבו החיצונית, ובלשון הפוסקים: 'כדי

בערב פסח לאחר חצות - חמץ המעורב בדבר אחר אינו אוסר ב'משהו', אלא דין התערובת כמו בשאר האיסורים; משום שאין עונש 'כרת' על אכילתו בשעה זו. ויש שהחמירו בדבר. ברם, לכל הדעות אין לערב חמץ בתערובת לפני הפסח על מנת לאוכלו בזמן האיסור, ואם עבר ועירב - אם החמץ מהווה מרכיב עיקרי וחשוב ותערובת, חובה לבערו; ואם לא ביערו, הריהו אסור בהנאה אף לאחר הפסח. ומאידיך, ביום שמיני של פסח בחוץ לארץ - לכל הדעות, אף שאיסור החמץ בו הוא רק מדרבנן, הריהו אוסר תערובת ב'משהו'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה יכול אדם 'לקנות שביתה' באמירה בלבד ללא נוכחות במקום וללא מזון?

ולא הקלו בכך אלא כשהוא מכיר שטח מסוים שבו הוא חפץ לקנות את שביתתו, כגון בקעה מסוימת, או גבעה מסוימת; ואזי יכול לקנות שביתה בהזכרת שם המקום: "שביתתי במקום פלוני". ואם בשעת האמירה היה רחוק יותר מאלפיים אמה מהמקום שרוצה לקנות כמקום שביתה, לא קנה בו שביתה. ואף אם בשעת השקיעה כבר היה בתוך אלפיים אמה למקום השביתה - מדברי השולחן ערוך נראה שאינו קונה בו שביתה; אך יש שנראה מדבריהם כי באופן זה קונה שביתה.

אדם יכול 'לקנות שביתה' על ידי נוכחותו במקום השביתה בזמן 'בין השמשות' של כניסת השבת, או על ידי הנחת מזון שתי סעודות ב'מקום השביתה', ואמירת "בזה העירוב...".

אולם, ההולך בדרך בסמוך לכניסת השבת, הקלו עליו חכמינו ז"ל, שיכול לקנות שביתה במרחק של עד אלפיים וארבע אמות (דהיינו, אלפיים של 'תחום', ועוד ארבע אמות של מקום השביתה עצמו; ולהלן נכנה אותן בקיצור: 'אלפיים אמה') מהמקום שבו הוא נמצא, באמירה בלבד, למרות שאינו נוכח במקום השביתה, ואינו מניח בו מזון.

[ש"ע תט, יא, משנ"ב נו, נח רסא, וביה"ל ד"ה ומכיה, וד"ה בסוף]

הלוח היומי

כ"ח בחשוון | רבנו יונה החסיד ב"ר אברהם זצ"ל, מגירונדי, בעל שערי תשובה, ספר היראה ועוד

יארצייט:

כ"ד: רבנו יונה החסיד ב"ר אברהם זצ"ל, מגירונדי, בעל שערי תשובה, ספר היראה ועוד. (וי"א שנפטר בח' חשוון)
תקל"א: רבי אליעזר ליבר ב"ר אברהם אשכנזי זצ"ל, המגיד מברדיטשוב. (וי"א בכ"ח תשרי)
תשמ"ח: רבי שלום ב"ר אברהם אביש מרדכי הלוי איזון זצ"ל.

תקנ"ד: רבי מולא אור שרגא זצ"ל.

תרס"ב: רבי חיים רחמים יוסף פרנקו זצ"ל, רבה הספרדי של קהלת חברון ומייסד ביה"ח חסד לאברהם, בעל שערי רחמים, ויצבור יוסף ועוד.

תשנ"ז: רבי שמואל ב"ר ברוך שלום הלוי אשג זצ"ל.

האם יתכן לשון הרע שמותר להאמין לו ולקבלו, ולמרות זאת אסור לשמוע אותו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

זילברשטיין (חשוקי חמד סנהדרין עמוד קעח) שכיון שבעלי הדין רואים אותם באולם, ואף שיודעים שאינם דיינים אינם מבקשים שיוציאו אותם - בוודאי מוחלים להם ומותר הדבר, ובפרט שיש בזה צורך כדי ללמד את הדורות הבאים את מלאכת העמדת הדין לאמיתה של תורה.

וכן לענין 'ספרא דדייני' שממנים הדיינים כדי שיכתוב את טענות הצדדים וכו', דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שמירת הלשון פ"ה ס"ק א עמ' שסג) שאין איסור בזה אף ששומע לשון הרע ללא תועלת מצדו, כיון שהדיינים לא יכולים לזכור את כל הפרטים ואין עצה אחרת.

ולענין העדים עצמם, יש שכתבו (רגשי חיים לשון הרע כלל ד אות כ) שעליהם לכוין בעדותם לתועלת, וככל לשון הרע לתועלת שהותר רק אם האומר מכוין לתועלת.

מדברי ה'חפץ חיים' בסעיף ג' (כלל ז' מהלכות לשון הרע) עולה, כי אדם ששומע עדים כשרים המעידים בבית דין בגנותו של פלוני - מותר לו להאמין לדברים. בביאורים ומוספים מביאים, שיש שכתבו (שיעורי עיון) כי עם זאת, לענין איסור שמיעת לשון הרע - איסור זה קיים גם על עדות עדים בבי"ד, וכל ההיתר שנתבאר כאן הוא רק לגבי מי שכבר שמע, שמותר לו להאמין לדבריהם. ולפי זה, אדם שאינו חייב להיות נוכח בשעת מסירת העדות, אסור לו לשומעה. וכל שכן שאסור לשמוע את העדות קודם החקירות והדרישות, כיון שיש לחוש שמא תבטל עדותם, ונמצא ששמע לשון הרע בעלמא ולא 'עדות'.

ומה שמצוי שנכנסים לבית הדין בעת דיון בין שני צדדים, אלו הרוצים להתלמד באופן העמדת דין תורה, ושומעים תוך כדי הדיון את סיפורי שני הצדדים שיש בהם גם דברי גנות וכדו', כתב הגר"י

יארצייט רבינו יונה ב"ר אברהם מגירונדי - בעל ה"שערי תשובה"

איזהו בן העולם הבא?

כתב רבנו יונה: איזהו בן העולם הבא זה הסומך גאולה לתפילה (ברכות ד:).

יש להקשות וכי מפני שסומך יש לו שכר כל כך שיהיה בן עולם הבא? ואמר מורי, שכיון שמזכיר עכשיו אותה הגאולה שבטחו אבותינו בה' והצילם ומתפלל מיד, נמצא שגם הוא בוטח בו שיענה אותו כמו שענה לישראל שבטחו בו, והבטחון הוא עיקר היראה והאמונה ולפיכך זוכה בסיבתו לחיי העולם הבא.

(רבנו יונה ברכות דף ב: בדפי הרי"ף)

בשעה שאנו מתפללים, נשתדל להאמין בכח תפילתנו, ונבטח בה' שיענה לנו כמו שענה לאבותינו שבטחו בו.